

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZEDED, BOLDOGASSZONY-SUGÁRUT 4. SZÁM
A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 280.— K negyedévre 70.— K
félévre . 140.— K egy hónapra 24.— K
Egyenlő szám ára 1 korona

Nyomda:
SZEDED, PETÓFI SÁNDOR-SUGÁRUT 1. SZÁM
A nyomda telefonja: 16-34.

Szeged, 1920

IX. évfolyam 102. szám.

Szerda, május 5.

Tanítani és nevelni...

(j. gy.) A régi görögöknél a templom egyúttal azilum volt. Aki a templomba menekült üldözött elől, azt az istenek oltalmukba vették. A békének és biztonságának ilyen temploma volt nálunk az iskola. Politikai és felekezeti harcok hullámai mindig megtörték küszöbén. Megértéssel és szeretettel fogadta az élet kis trónörökösait, a jövőndő várományosait, a holnap ártatlan és boldog hőseit. Az iskolában tanítottak és neveltek. A magyar iskolában különösen. Hiszen minden magyar iskola légkörében ott élt a nagy és nemes báró Eötvös Józsefnek, legkiválóbb népnevelőnek és tanító mesterünknek szelleme, amely maga volt a tiszta, fehérelt kereszténység, a minden ember fiát egyenlő szeretettel és jószággal átfogó európai és magyar humanitás. Ezek az iskolák nevelték hazánknak és az emberiségnek a Szilágyi Dezsőket, Rákosi Jenőket, a Beöthy Zsoltokat, Péterfy Jenőket, ezek formálták magyarrá Vámbéry Ármint és Herczeg Ferencet, ezek az iskolák voltak azok, ahol a magyarság és emberiség legszebb és legigazabb kulturális eszményeinek oltárán égett a megértés és szeretet örök tüze.

Az iskola és a tanító szelleme alakítja a jövőndő nemzedékének lelkét, a holnap olyan lesz, amilyenek a ma iskolájából kikerülő új generáció akarja. Nemzeti és emberi szempontból egyaránt óriási a felelősség, ami a tanítók és nevelők vállán nyugszik, mint Atlasz vállán a világ. Az iskolába csak tudást és műveltséget, csak erkölcsöt és hitet, csak jószágot és igazságot szabad és kell bevinni, de minden gyűlölséget, minden elfogultságot, minden haragot és főleg minden politikai és felekezeti robbanó anyagot kívül kell hagyni a küszöbén. Procul este profani: már pedig az iskola falai között profán mindaz, ami a serdülő gyermek fogékony és hajlékony lelkét a nemteien és kicsinyes indulatok, szenvedélyek sarába mártja. Az iskolában csak tanítani és nevelni kell, krisztusi türelemmel és szeretettel, de a napi politika mérgezett nyilaival végtelenül káros, esztelen és oktalan dolog éppen itt lövöldözni. Jaj annak, az Irás szavai szerint is, aki csak egyet is megbotránkoztat e kisedek közül. Egy generáció fogja sanyalni ezt a megbotránkoztatást. Egy mérgezett lelkű, meghasonlott szellemű, ellenséges érzésű generáció.

Az iskolákba (világszerte), igen kártékonyan, a nagy háború kezdte belevinni a napi politika, a megmérgezett nagyok világának ártalmas levegőjét. Itt az ideje, hogy tiszta, egészséges és edző

légkört teremtsenek mindenütt a magyar iskolákban. Hogy csak tanítsanak és neveljenek, de ezt a (megvalljuk, legnehezebb és legnemesebb) munkát azután egész szívvel, lélekkel, a tudomány és művészet teljes fegyverzetével végezhes-

sék. Hitet és erkölcsöt, magyarságot és emberséget hirdessen az iskola, kulturát adjon minél többet és semmi napi politikát. Hisszük, hogy ez általában így is van és reméljük, hogy különösen így lesz a jövőben!

A magyar békefeltételek átadása.

Budapest, május 4. A magyar békeszerződési feltételek átadása, mint a lapok közötték, május 6-án, esütőrtökön lesz. Most a határidőre nézve két ellentétes hír érkezett. Az egyik a Magyar Távirati Irodáé, a másik a Pesti Naplóé. Az előbbi így szól:

Illetékes helyről vett információ alapján eddigéle semmiféle hiteles jelentés nem érkezett arról, hogy a magyar béke delegáció jegyzőkeire e hónap 6-án fogják átadni az antant választát és így a hírlapoknak minden erre vonatkozó értesülése csupán kombináción alapul. Nem történt döntés arra nézve sem, vajjon a békeszerződés aláírása céljából a magyar béke delegáció kiutazik-e Párisba vagy nem, annál kevésbé, mert az antant válasza még ismeretlen lévén, azt sem tudni, hogy a békeszer-

ződés aláírása meg fog-e történni, avagy sem.

Ezzel szemben a P. N. munkatársa beszélgetést folytatott Haller István kultuszminiszterrel, aki elmondta, hogy már hivatalos értesítésük van a végleges békefeltételek átnyújtásáról. Praznovszky Iván, aki a magyar béke delegáció részéről Párisban maradt, táviratban közölte gróf Apponyi Alberttel, hogy a béke tervezetei május 6-án adja át az antant. Haller ama véleményének adott kifejezést, hogy bizonyos szempontokból jogunk van kedvező várakozással tekinteni a csütörtöki nap elé.

A török békére vonatkozóan Konstantinápolyból jelentik: A török békeküldöttség, amely a békefeltételek átvételére megjelenik a Legfelsőbb Tanács előtt, Jevfik basa vezetésével május elsején elutazott Konstantinápolyból.

A politika eseményei.

— A tiszántali választások. — A földmivélségi miniszter nyilatkozata. — Lukács László jelöltséget vállal. — Az angol munkáspárt kiküldöttel Magyarországon. —

Budapest, május 4. A tiszántali választásokról Haller István kultuszminiszter ezeket mondotta:

— Valószínű, hogy néhány nap múlva összehívjuk a nemzetgyűlést, amelyen a kormány előterjesztést tesz, hogy a választásokat a csonka kerületekben is tartsák meg. Ebben az esetben rendelkezni fog a törvény arról is, hogy ott, ahol a fel nem szabadult részekben a lakosság több mint 50 százaléka lakik, a felszabadulás esetén új választást tartsanak. Lehet, hogy a június 13-ára kitűzött választások el fogják tolni.

A keresztény nemzeti egyesülés pártjában hétfőn este ülést tartottak a képviselők, amelyen Róbert Emil azt az indítványt tette, hogy szükség lenne egy olyan pártokon felül álló tanács létesítésére, amely a volt átmeneti gazdasági minisztérium helyébe lépne. A képviselők az indítványt elfogadták s így az legközelebb a nemzetgyűlés elé kerül.

A földbirtokreformról Rubinek Gyula miniszter így nyilatkozott:

— Május 12-én hívom össze az országos ankétot, amely több napig fog tartani. A földbirtokreformra való javaslatom pénzügyi részét nem ejtettem el, ez a hír téves. Az idei gabona-termésre vonatkozó rendelettel várunk, míg a helyzet kialakul. A gyűlölc- és főzelék-forgalmat, valamint a gyűlölc- és zöldség-kivittelt egy legközelebb megjelenő rendelettel szabadabbá tesszük.

A fürdőkérdésről nyilatkozott még a miniszter. Balatonra külön kormánybiztost fog kinevezni. A Balaton vidékének berendezéséhez a külföldi tőkét is meg akarja nyerni.

A nemzeti középpárttal tárgyalások folynak, hogy vegyen részt a választásokon. Eddig Lukács László jelentette ki hajlandóságát, hogy fellép. Szó van báró Perényi Zsigmond jelöléséről is.

Az angol munkáspárt (Labour Party) Simonyi-

Semadam miniszterelnökhöz táviratot intézett, melyben köszönetüket fejezik ki az ajánlatért, hogy lehetővé teszi és megkönnyíti azon hírek kinyomozását, melyek a magyar munkásosztálynak és mozgalmainak elnyomásáról szólnak. A nyomozásban résztvevő bizottság tagjaul jelölik lord Harold Stuart Bunning, Harris William, Frederik Jovell, Joziám Vedgood parlamenti képviselőket. A delegáció május 18-án érkezik Budapestre.

Az új lakbérrendelet szegedi vonatkozásai.

— Mennyivel lehet emelni Szegeden a házbért? — Ellentét a házigazdák és lakásügyi hatóság felfogása között. —

(Saját tudósítónktól.) Az új lakbérrendelet élénken foglalkoztatja ezidőszert az egész ország közvéleményét, természetesen Szegedet is, amelynek a lakbérrendelet végrehajtásában speciális helyzete van. A Távirati Iroda által közzétett rendelet egyes pontjai körül téves felfogások is forognak már közszájon, úgy, hogy e kérdések tisztázását a lakosság érdekében szükségesnek látjuk.

A rendelet szerint augusztus, vagy esetleg már július elsejétől 35 százalékos béremelésnek van helye vidéken a nagy lakásoknál és üzlet-helyiségeknél. Nagy lakásnak legfeljebb 4 szobás lakás számít. A köztisztviselők súlyos helyzetére való tekintettel a kormány elhatározta, hogy a házbéremelés arányában felemeli a tisztviselők lakbérjárulékait is. Ezzel a hírrel kapcsolatban került a forgalomba az első félremagyarítás. Azt hiszik ugyanis, hogy a kormány az egész ország területén 50 százalékkal emeli fel a tisztviselők lakbérjárulékát, holott leszögezhetjük ezzel szemben, hogy a rendelet szerint csak a budapesti köztisztviselők részesülnek 50 százalékos lakbérjárulék emelésben, (május 1-én 20 százalékot, augusztus 1-én még 30 százalékot kapnak) a vidéki tisztviselőknek pedig csak 35 százalékos emelést juttatnak. A lakbérjárulékok felemelésére vonatkozó rendelet különben legközelebb jelenik meg a hivatalos közlönyben.